

Metodický list č. 3

Změny v obecně závazných vyhláškách obcí od 1. 1. 2011

Obsah

Obsah	1
1. Základní pojmy	2
2. Novela zákona o místních poplatcích - změny	2
3. Nová úprava ohlašovací povinnosti	4
4. Prominutí poplatku od 1. 1. 2011	5
5. Vydání platebního výměru a navýšení poplatku.....	5

1. Základní pojmy

Poplatník = osoba, jejíž majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny poplatku. V případě místních poplatků je stanoven poplatník pro každý druh poplatku v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Plátce = osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci poplatku poplatek vybraný od poplatníků nebo sražený poplatníkům. U místních poplatků připadá v úvahu u místního poplatku za lázeňský a rekreační pobyt (tedy osoba, která poskytla přechodné ubytování).

Správce poplatku (správce daně) = orgán veřejné moci, kterému byla v určitém rozsahu svěřena působnost v oblasti správy poplatků (daní). Správcem místních poplatků je územně samosprávný celek, který zavedl poplatek obecně závaznou vyhláškou.

Platební výměr = forma rozhodnutí, kterou správce poplatku vyměří poplatek.

Poplatek = peněžité plnění, které je příjmem do rozpočtu územního samosprávného celku (či jiného veřejného rozpočtu), které zákon takto označuje.

Příslušenství poplatku = zvýšení poplatku, který nebyl zaplacen či odveden včas.

Pořádková pokuta = sankce uložená tomu, kdo při jednání vedeném správcem poplatku závažně ztěžuje průběh řízení (navzdory předchozímu napomenutí ruší pořádek, neuposlechne pokynu úřední osoby, navzdory předchozímu napomenutí se chová urážlivě k úřední osobě nebo osobě zúčastněné na správě poplatku).

2. Novela zákona o místních poplatcích - změny

Novela zákona č. 565/2009 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze „zákon o místních poplatcích“), která je účinná od 1. 1. 2011 byla reakcí na přijetí zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“). Daňový řád je procesním předpisem pro výkon správy místních poplatků a použije se v případě, že procesní ustanovení nejsou upravena v zákoně o místních poplatcích.

Novelou došlo:

a) k úpravě následujících ustanovení:

- § 3 odst. 3 – vybírání a odvod poplatku za lázeňský a rekreační pobyt;
- § 11 – vydávání platebních výměrů a navýšení poplatku v důsledku pozdního zaplacení či uhrazení v nesprávné výši;
- § 14 odst. 2 – náležitostí obecně závazné vyhlášky;
- §14a – ohlašovací povinnost.

b) ke zrušení těchto ustanovení:

- § 12 – zrušeno pro nadbytečnost – lhůty vyplývají z procesního předpisu, kterým je zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád;
- § 13 – zrušeno pro nadbytečnost – použití procesního předpisu vyplývá z ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád;
- § 16 – zrušena možnost prominout místní poplatek.

Dle těchto změn musí být upraveny stávající obecně závazné vyhlášky (dále pouze OZV) nebo vydány nové OZV.

V § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích došlo ke zpřesnění náležitostí OZV:

- a) konkrétní sazbu poplatku;
- b) vznik a zánik poplatkové povinnosti - samostatně pro každý druh poplatku dle § 2 až 10c;
- c) lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti;
- d) splatnost;
- e) úlevy;
- f) případné osvobození od poplatků;

U poplatku za užívání veřejného prostranství zůstala povinnost obce určit místa, která v obci podléhají tomuto poplatku.

K ustanovením § 3 odst. 3 o poplatku za lázeňský a rekreační pobyt je nutné uvést, že se jedná pouze o úpravu, která upřesňuje pojmy vzhledem k daňovému řádu. Text byl zpřesněn, aby bylo zřejmé, že ubytovatel (plátce) vybere a odvede poplatek obci, a tudíž přebírá zodpovědnost za jeho zaplacení. Dále bylo zrušeno nadbytečné ustanovení o ručení ubytovatele za poplatek, neboť se nejedná o ručení ve smyslu ustanovení § 171 daňového řádu o ručení za daň.

3. Nová úprava ohlašovací povinnosti

V § 14a je nově vymezena povinnost poplatkového subjektu podat ohlášení poté, co jsou splněny podmínky pro tento právní úkon (tzn. ve chvíli, kdy se stane plátcem poplatku). Z těchto informací vychází správce poplatku při stanovení poplatkové povinnosti. V ohlášení dle ustanovení § 14a musí být uvedeno:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název nebo obchodní firmu, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, místo podnikání, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
- b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka nebo plátce,
- c) údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti.

Ohlašovací povinnost je tedy částečně upravena zákonem a částečně zůstává v pravomoci obce upravit její rozsah a určit údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti viz. bod c). Může se například jednat o tyto údaje:

- sdělení poplatníka či plátce o jaký poplatek se jedná;
- kdy došlo k okamžiku vzniku či zániku poplatkové povinnosti;
- jaký je rozsah a výše poplatku, tzn. vyčíslení poplatkové povinnosti
- osvobození od poplatku;
- ale také např. telefonní spojení na poplatníka atd.

Při nesplnění ohlašovací povinnosti již nebude nadále možné využívat sankci za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy. V ustanovení § 247 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, je nově zařazen institut pořádkové pokuty, kterou budou moci správci poplatku využít, pokud poplatkový subjekt nebude reagovat na výzvu ke splnění ohlašovací povinnosti či sdělení dalších informací.

Dále jsou zde uvedena specifika správy místních poplatků týkající se doručování poplatníkům se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí. V tomto případě se uvede v ohlášení také adresa zmocněnce v tuzemsku pro doručování.

Lhůty pro splnění ohlašovací povinnosti určí obec v OZV (viz. § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích). Tyto lhůty musejí odpovídat nejen charakteru poplatků, ale zejména potřebám správce poplatků využívat ohlašovací povinnost k výkonu správy místních poplatků (tzn. k vyhledávání poplatkových subjektů, stanovení správné výše poplatkové povinnosti atd.). Při určení lhůt by měla obec pamatovat také na možnost vzniku či zániku poplatkové povinnosti během zdaňovacího období a při přechodu poplatkových povinností v případě úmrtí nebo zániku právnické osoby.

Lhůta pro oznamování změn uvedených v ohlášení je stanovena přímo § 14a zákona o místních poplatcích na 15 dnů ode dne, kdy nastala změna.

Pokud poplatkový subjekt nesplní ohlašovací povinnost, musí správce poplatku v případě, že bude vydávat platební výměr (tzn. poplatník nesplnil ani svoji poplatkovou povinnost), vyzvat poplatníka k ohlášení. Tímto krokem bude dodržena zásada součinnosti. Správce poplatku se však nezabývá povinností správného zjištění výše poplatku např. dokazováním.

4. Prominutí poplatku od 1. 1. 2011

S účinností od 1. 1. 2011 bude zrušen § 16 zákona o místních poplatcích. Ustanovení § 16 umožňovalo obcím na základě žádosti poplatníka prominout poplatek z důvodu odstranění tvrdosti. Toto ustanovení není ničím nahrazeno, možnost prominout poplatek nevyplývá ani z ustanovení nového daňového řádu a v důsledku znamená, že **obce již nemohou promíjet poplatek**. Je tedy nutné veškerá osvobození a úlevy od poplatkové povinnosti, která chce obec poskytnout, zahrnout do nových (upravených) OZV.

Nadále však zůstává možnost využívat ustanovení o posečkání úhrady poplatku či jeho uhrazení ve splátkách dle ustanovení § 156 a 157 daňového řádu.

5. Vydání platebního výměru a navýšení poplatku

Pokud jde o vydání platebního výměru, vychází se při správě místních poplatků z ustanovení § 11, který nově zní:

„1) Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu obecní úřad poplatek platebním výměrem.

(2) Nebudou-li poplatky odvedeny plátcem poplatku včas nebo ve správné výši, vyměří mu obecní úřad poplatek platebním výměrem k přímé úhradě.

(3) Včas nezaplacené nebo neodvedené poplatky nebo část těchto poplatků může obecní úřad zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku.

(4) Penále, úroky a pokuty, upravené daňovým řádem, s výjimkou pořádkových pokut, se neuplatňují.“

Z nového znění § 11 vyplývá, že poplatník je povinen si poplatek sám vypočítat (na základě sazby dané OZV) a zaplatit ve lhůtě splatnosti stanovené v OZV. V okamžiku nesplnění této povinnosti vyměří správce poplatků platebním výměrem. Tento postup zvolí správce poplatku v případě, že nebyl poplatek odveden ve lhůtě či ve správné výši. Správce poplatku pro vyměření **nepoužije** tzv. dodatečný platební výměr., ale platební výměr. Platební výměr vydá správce poplatku z moci úřední a musí vždy obsahovat odůvodnění.

V ustanovení § 11 odst. 2 se zpřesnil text, aby bylo zřejmé, že plátce vybírá a odvádí poplatek obci, a tudíž přebírá zodpovědnost za jeho zaplacení obci – např. u místního poplatku za lázeňský a rekreační pobyt, který vybírá a odvádí ubytovatel (plátce), který má zároveň odpovědnost za placení poplatku.

Správce poplatku i nadále může navýšit až na trojnásobek včas nezaplacené (neodvedené) poplatky. V nové úpravě je dána kompetence k navýšení přímo obecnímu úřadu. Zda této možnosti využije je pouze na jeho rozhodnutí. Tuto skutečnost může správce poplatku také uvést v OZV.

Vzory vyhlášek naleznete na webové stránce Ministerstva vnitra ČR (tyto vzory vyhlášek byly zpracovány ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR). Odkaz:

<http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicky-material-c-28-aktualizovano-k-1-1-2011-56455.aspx>